

वेषकः-षिका, वेषकः-षिका, ¹विविक्षकः-क्षिका, वेविषकः-षिका;
 वेष्ट-ष्टी, वेषयिता-त्री, विविक्षिता-त्री, वेविषिता-त्री;
²वेविषत्-ती, वेषयन्-न्ती, विविक्षन्-न्ती; —
 वेक्ष्यन्-न्ती-ती, वेषयिष्यन्-न्ती-ती, विविक्षिष्यन्-न्ती-ती; —
 वेविषाणः, वेषयमाणः, विविक्षमाणः, वेविषमाणः;
 वेक्ष्यमाणः, वेषयिष्यमाणः, विविक्षिष्यमाणः, वेविषिष्यमाणः;
 विट्-विषौ-विषः, वेट्-वेषौ-वेषः; — —
 विष्टम्-विष्टः-विष्टवान्, ³आविष्टलिङ्गम्, वेषितम्-तः, विविक्षितः,
 वेविषितः-तवान्;
 इत्यादिकानि रूपाणि सर्वाण्यपि जौहोत्यादिकणिजिर्धातुवत् (673) उद्भूतानि ।
⁴विष्टिः, ⁵विष्णुः, ⁶वेषम्, ⁷वैष्टः, ⁸विषम् । इमानि औणादिकनिष्पन्न-
 रूपाणीति ज्ञेयानि । ⁹विषयम्=आवरणम् । विषयो=देशः ।

1. सञ्जन्तात् ण्वुलि, 'हलन्ताच्च' (1-2-10) इति सनः कित्त्वे 'षढोः कः सि' (8-2-41) इति षकारस्य ककारे 'इण्कोः' (8-3-57) इति सकारस्य षत्वे च रूपमेवम् । एवं सञ्जन्ते सर्वत्र ज्ञेयम् ।
2. 'जुहोत्यादिभ्यः—' (2-4-75) इति श्रौ, 'श्रौ' (6-1-10) इति द्वित्वे, 'निजां त्रयाणां गुणः श्रौ' (7-4-75) इति अभ्यासस्य गुणे, 'नाभ्यस्ताच्छतुः' (7-1-80) इति गुणनिषेधे च रूपमेवम् । एवं वेविषाणः इत्यत्रापि गुणे ज्ञेयः । अनिदकारिकायां विषिप्रहणेन जौहोत्यादिकोऽयं गृह्यते इति न्यासे ।
3. 'आविष्टलिङ्गा जातिर्यलिङ्गमुपादाय प्रवर्तते उत्पत्तिप्रभृति आविनाशाच्च तं लिङ्गं जहाति' इति महाभाष्यवचनं (1-2-52) अत्र द्रष्टव्यम् ।
4. 'किच्क्त्तौ च संज्ञायाम्' (3-3-174) इति संज्ञायां किच् ।
5. 'विषेः किच्च' (द. उ. 1-149) इति गुणप्रत्ययः किच्च भवति । वेवेष्टि कृत्स्नमिति विष्णुः=सर्वव्यापी भगवान् ।
6. 'पानीविषिभ्यः पः' (द. उ. 7-2) इति पप्रत्यये रूपम् । वेषम्=परमात्मा ।
7. औणादिके (द. उ. 8-80) घृन्प्रत्यये रूपमेवम् । वैष्टः=विष्णुः वायुश्च इति ।
8. व्याप्तिकर्मणि गम्यमाने औणादिकः (द. उ. 9.20) कन्प्रत्ययो भवति । विषम्=प्राणहरद्रव्यम् इत्यर्थः । जलार्थको विषशब्दो वेदे प्रयुज्यते । द्रष्टव्या निघण्टुः (1.12) ।
9. बाहुलकात् औणादिके (द. उ. 1-12) कयन्प्रत्यये रूपमेवम् ।